



**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Distinctio decimasexta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](#)

Lib. I. Distinctio XVI.

12 Ex his patet ad quos iacta sit iniurialis missio, quia ad omnes qui recuperunt effectum gratiae sanctificantis vel gloriae beatificatis, quod patet sic, in missione & processu temporalis videntur esse idem realiter ut supra dictum est. Sed processus temporalis proprius & perfecte attenditur secundum dona gratiae & gloriae tantum & non secundum dona naturae, non secundum quid & imperfekte, ut prius ostensum est, ergo idem est de missione, ad omnes ergo bonos facta est missio, sive sint homines, sive Angeli, & secundum gradus beatitudinis fuerunt gradus missionis donorum quibus beatificari sunt plenissime, ergo facta fuit missio ad Christum in instanti conceptionis lucis quo plenissime beatificatus fuit secundum superiorem partem anima, alii autem differenter secundum gradum beatitudinis sue, viatoribus autem sic cum domis gratuitis, vel cum augmentatione eorum, alter enim generalius & plenius facta est missio tempore reuelatae gratiae quod est tempus beatitudinis quam in veteri testamento, licet ad quadam excellentes personas recte facta fuerit, ad nullas tamen plena & perfecta.

DISTINCTIO XVI.

Divisio litera huius distinctionis.

Nunc de Spiritu sancto. Superiorus determinauit de missione temporali Spiritus sancti & missione generali. His vero determinat spiritualis modos. Et diuiditur in duas. Primum determinat de missione Spiritus sancti visibili. Secundum de iniuriali. item distinctione, tam non accedamus. Prior est principalis lectionis, & diuiditur in tres partes. Primo proponit suum intentum. Secundo cōparat missionem visibilem Spiritus sancti, ad iniuriam missionem filii. Tertia determinat quoddam incidē Secunda ibi. Sed prius querendum est. Tertia ibi. Hilarius autem videtur dicere. Et haec est divisio Magistri in ista lectione in generali.

2 In speciali vero sic procedit Magister & proponit primum & duplex est missio Sp. sancti, sicut & filii una visibilis, alia iniurialis. Et subdit quod visibilis missio Spiritus sancti est apparitio vel manifestatio in corporali creatura in qua creatura est Spiritus sanctus sicut in signo. Demum queritur cur filius ratione temporalis missionis dicatur patre minor & non Spiritus sanctus. Et responderet quod hoc ideo est, quia filius assumptus creatura in qua apparuit per personali unionem, non sic autem Spiritus sanctus. Et subdit quod filius per illam temporalem missionem visibilem & a se ipso & a Spiritu sancto & ab Angelis est minoratus. Ultimo dicit secundum Hilarium quod licet pater sit maior filio propter autoritatem, filius tamen non est minor patre propter unitatem naturae quam habet cum patre, verba tamen ista sane intelligenda sunt. Et in hoc stat sententia, &c.

QUESTIONES PRIMAE.

Verum Spiritui sancto cōpetat visibilis missio.

Thom. I. q. 43. ar. 7.

Circa distinctionem istam queritur primo de missione visibili per comparationem ad personam missam, scilicet utrum Spiritui sancto competat visibilis missio. Et videatur quod non, quia filius propter naturam in qua visibilis missus est, dicitur minor patre, Ioan. 14. pater maior me est, sed Spiritus sanctus nunquam dicitur minor patre, ergo nunquam fuit visibiliter missus.

2 Item per missionem persona diuina est nouo modo in creatura, sed Sp. san. non fuit nouo modo in creaturis illis in quibus visibiliter apparuit, fuit enim tantum in illis secundum modum quo est communiter in omnibus rebus, scilicet per essentiam, presentiam, & potentiam, ergo non dicitur in illis visibiliter missus.

3 Si dicatur quod fuit in illis novo modo, quia sicut in signo. Contra ratio sacramenti est quod in ipso sit Deus sicut in signo visibili, ergo si propter esse in aliquo sicut in signo diceretur missio visibilis, tunc in collatione cuiuslibet sacramenti estet visibilis missio, quod non est verum, ergo nec illud ex quo sequitur.

4 Item in veteri testamento siebant apparitiones diuinarum personarum non solum filii & spiritus sancti, sed patris. Sicut enim dicit Aug. de Trin. temerarium enim est dicere quod pater non apparuerit patribus, sed pater non quam legitur missus, ergo similiter Spiritus san. propter

& Quæstio. I.

signum in quo visibiliter apparuit non potest dici missus iniurialis.

5 IN CONTRARIUM est quod dicit Saluator, Ioan. 14. Cum venerit paracletus quem ego mittam vobis. Et loquitur de missione visibiliter facta in Pentecoste, Act. 2, de qua rursum dicitur. Pet. 1. Euangelizare vobis spiritu sancto de celo misso, adhuc autem sunt multe autoritates in litera.

6 RESONATIO. hic sunt tria videnda. Primum est quid sit visibilis missio. Secundum est propter quid fiat vel ad quid sit virilis, & tertio apparebit ex his principale propositum. Quantum ad primum sciendum est, quod missio visibilis super missionem absolute dictam addit signum visibile, ut dictum fuit in precedente distinctione. Cum ergo de ratione missionis absolute sumptus sit exitus personae a persona ad aliquid causandum in creatura, haec omnia includit missio visibilis & cum hoc visibile signum ratione cuius tota missio dicitur visibilis. Ex quo potest colligi differentia inter apparitionem & visibillem missionem. Apparitio enim dicit solam manifestacionem personae diuinae per signum visibile, unde conuenire potest cuiuslibet persona diuina etiam patri, ut allegatum est in arguendo. Missio autem visibilis dicit id ipsum & cum hoc exitum personae a persona ad sanctificandam creaturam: & ideo non competit nisi personis ab aliis existentibus ut sunt filius & spiritus sanctus quorum utrumque visibiliter missus est: filius quidem in natura assumpta, ut dicit Apostolus Gal. 4. At ubi venit plenitudo temporis missit Deus filium suum, &c. Spiritus vero sanctus in columba super Christum apparente & linguis igneis appetibilis super Apostolos, & quam pluribus aliis signis visibilibus, & hoc totum propter sanctificationem creatione rationalis, ut postea magis dicitur, & sic patet primum.

7 DE SECUNDVO est intelligendum quod omnis missio tam visibilis quam iniurialis est propter gratiam. Est autem duplex gratia, scilicet personalis & causalis seu universalis. Personalis respicit personam secundum seipsum. Secunda vero respicit personam in ordine ad aliam. Ad primam ordinatur missio iniurialis quae est ad solam sanctificationem creaturae cui fit missio: propter secundam fit missio visibilis, quia per signum visibile significatur quod in eo cui fit missio fit gratia ut potens in alios redundare per eorum predicationem vel ministerium: ideo Christo primo & postmodum Apostolis visibilis missio Spiritus sancti facta est, quia per eos gratia diffundenda erat in alios, & Ecclesia plantanda, & hoc fuit expeditus.

8 Quod patet primo sic: fides est de transcendentibus naturalem rationem, decuit ergo ut praedicatibus fidem crederetur & doctrinam eorum & autoritas docendi per alias quod transcendentis rationem naturalem confirmaretur, hoc autem factum est per missionem visibilis, ideo missio visibilis fuit virilis, fuit enim quasi quoddam argumentum confirmans doctrinam fidem.

9 Secundo sic: maiorem manifestationem requirit gratia secundum redundantiam quam gratia secundum sufficientiam seu gratia causalis & universalis quam gratia personalis, sed ad gratiam personalem sufficit visibilis missio qua inservat latet: ergo gratia secundum redundantiam quae est causalis vel universalis requirit plus, scilicet signum sensibile quod extra patet, & hoc de secundo.

10 EX HIS apparet tertius faciliter, scilicet quod visibilis missio cōpetit spiritui sancto, sic: Ecclesiastica hierarchia exēplata est a coelesti, sed in coelesti hierarchia per superiores illuminat & instruuntur inferiores, ergo similiter in ecclesiastica per superiores illuminari debet & instrui inferiores, propter quod ad significandum mysterium gratia acceptum a talibus conuenienter debuit apparere per signum huius ministerii ostensum quod factum est in missione visibili Spiritus sancti.

11 AD PRIMUM argumentum dicendum, quod Sp. sanctus propter missionem visibilem non dicitur minor patre, filius tam propter naturam assumptam dicitur minor patre. Cuius ratio est, quia quandoconque aliqua duo sunt unum in supposito, unum potest de alio praedicari

G 5 in

Magistri Durandi de

in concreto & communicant sibi tuas proprietas denominati: nunc est ita qd filius assumptus naturam humana in unitate suppositi. Et ideo verum est dicere qd homo est Deus & Deus est homo, & sicut homo est minor Deo, sic potest dici qd Filius in quantum homo est minor patre & seipso in quantum est Deus, sed Spiritus sanctus nunq assumptus creaturam in qua apparuit in unitate persona, sed semper fuerunt distincta secundum supposita, propter quod ratione illius creature Spiritus sanctus non potest dici minor patre sicut filius ratione humanae nature quam in unitate suppositi assumptus.

2 Ad secundum dicendum, qd persona diuina dicitur novo modo esse in creatura visibili sicut in signo manichei statui inuisibilis missionis, & quod opponitur de sacramentis dicendum qd signa missionis non sunt praexistente, sed ad specialiter facta, res autem sensibiles sacramentales praexistente. Præterea sacramentum est signum gratiae mediante humano ministerio non sicut autem signum missionis. Adhuc in sacramentis non semper conferuntur gratia, potest enim recipiens sacramentum ponere obicem gratiae, sed in missione visibili semper absque aliqua ambiguitate gratia est in illo ad quem sit missio non solum per se, sed ut potens in aliis redundare.

3 Ad alium patet solutio ex dictis, differunt enim apparitio & missio, quia missio visibilis ultra apparitionem includit exitum personæ à persona quod patri non conuenit. Et ideo pater nunquam legitur missus licet apparuerit quandoque.

Q V E S T I O S E C V N D A.

Vtrum missio Spiritus sancti visibilis debet erit fieri ad Christum.

Thom. vbi supra

S E C U N D O queritur de missione visibili per comparatio nem ad illos quibus facta fuit. Et videtur quod non debuit fieri ad Christum, quia exterior visibilis missio signum est interioris missionis inuisibilis, sed ad Christum non fuit facta inuisibilis missio nisi forte in instanti sue conceptionis, ergo postea non debuit fieri ad ipsum visibilis.

2 Item videtur qd debet fieri ad prelatos nostri temporis, quia missio sit ad denotandum redundantiam gratiae in aliquo ut redundet in aliis per eius ministerium vel doctrinam, sed prelati moderni habent officium diffundendi gratiam in aliis per predicationem sicut habebat in primitiva ecclesia, ergo ab eis debet fieri missio visibilis sicut antiquitus fiebat.

3 IN C O N T R A R I V M est, quia facta fuit per Christum in specie columbae, Luc. 3, super Apostolos in linguis igneis, Act. 2, modo sic nihil tale fit.

4 R E S P O N S I O . Ex fine sumēdū est ratio eorum que sunt ad finem, finis autem missionis visibilis est cognitio plenitudinis gratiae in aliquo à quo debet in aliis redundare, ut supra dictū est, & sit ut magis ei credatur. Ex hoc apparent tria per ordinem. Primum est, quod missio visibilis non debuit fieri ante aduentum Christi, & hoc signum plenitudinis gratiae non debuit dari ante tempus plenitudinis, sed tempus plenitudinis gratiae incipit in aduentu Christi, ut patet per Apostolum ad Galat. 4, ergo ante aduentum Christi non debuit fieri missio visibilis que est signum plenitudinis gratiae in Christo ad quem sit: & hinc dicit Aug. 4. de Trin. qd licet filius & spiritus sanctus in ictu test. apparuerint, tamen nunquam le-

guntur visibiliter missi.

5 S E C V N D V M est, quod missio visibilis modo non debet fieri. Cuius ratio est, quia illius cuius probatio semel facta est non oportet probationem iterari, sed ex suppositione eius procedere: sed visibilis missio erat quasi argumentum probans & confirmans doctrinam fideli, siebat enim ut cederetur illis quibus incumbebat fideli doctrina: quod fuit valde necessarium ad fundandum ecclesiam, & ideo tunc siebat: nunc autem non oportet hanc probationem iterari, sed ex eius suppositione procedere, præcipue, quia loquimus fidelibus non infidelibus, ideo non indigemus argumentis probantibus fidem, propter quod non oportet sic fieri missionem visibilē.

Sancto Porciano

6 T E R T I V M est, qd non debet fieri missio visibilis ad aliquam mulierem, quod patet, quia missio visibilis sit ad significandum redundantiam gratiae in alios per ministerium suum sive per prædicationem suam, sed mulieri non licet prædicare aut docere iuxta illud, ad Tim. 2, mulierem in ecclesia docere non permittit, ergo ad mulierem non debuit fieri visibilis missio.

7 Creditur tamen qd Virgo fuit inter Apostolos in die Pentecostes quando facta fuit eis missio Sp. sancti in linguis igneis, & ad ipsam tunc cum aliis facta fuit visibilis missio ex speciali priuilegio, quia quo ad naturam corporis aliquo modo ypsi erat cum illo per quem gratia & veritas facta est, & in omnem terram diffusa.

8 A D P R I M V M argumentum dicendum, quod missio visibilis signum est missionis inuisibilis, non solum pro tunc facta, sed vel tunc facta vel prius: sit enim ut credatur illi ad quem sit in ipso, & per ipsum in aliis diffundenda. Et ideo facta est Christo pro tempore quo debuit per ipsum gratia in nos diffundi & non in instanti sue conceptionis quando facta fuit ad eum missio inuisibilis. Ad secundum pater solutio ex dictis in corpore solutionis.

Q V E S T I O T E R T I A.

Vtrum species in quibus apparuit Spiritus sanctus, fuerint res verae.

Thom. vi supra.

T E R T I O queritur de missione visibili quantum ad species in quibus facta fuit. Et queritur utrum fuerint verae res. Et videtur qd sic: quia spiritum veritatis non decet aliqui fictio, sed Spiritus sanctus est spiritus veritatis, Ioan. 14, ergo non decet quod appareat per alias species quae non sunt vere res.

2 Item idem iudicium videtur de omnibus speciebus quae fuerunt in apparitionibus visibilibus, sed constat qd vox quae auditur fuit super Christum baptizatum & transfiguratum fuit vera vox, alioquin non vere immutata est ad dictum, ergo similiter columba quae apparuit fuit vera columba, & sic de aliis.

3 I N C O N T R A R I V M est, quia verus ignis vel combustor non per miraculum impediatur, sicut legitur factum de tribus pueris Dan. 3. Sed lingua ignea quae apparuerunt Apostolis non combuserunt aliquid, nec sancti dicunt in hoc fuisse miraculum, ergo non fuerunt vere res, quare nec alias species per eandem rationem.

4 C I R C A questionem istam videnda sunt duo. Primum est in quibus speciebus facta fuit visibilis missio. Secundum est de illis speciebus utrum fuerint verae res an non. Quatum ad primum secundum est, qd ex fine sumenda est ratio eorum quae sunt ad finem. Finis autem missio visibilis est cognitione plenitudinis gratiae in aliquo à quo debet in aliis redundare, ut supra dictū est. Ex quo potest sumi ratio quare in determinatis speciebus facta est visibilis missio hoc modo: Gratia potest redundare ab aliquo in aliquos duplicitate, uno modo effectu: alio modo per instructionem, & utroq modo Christus diffundit in nos gratiam, effectu quidem & per modum auctoritatis in quantum Deus, & per modum meriti in quantum homo.

5 Et ad denotandum hanc redundantiam facta fuit visibilis missio super Christum baptizatum in specie columbae quae est animal secundum valde, quia tunc ipse nihil accipiens a baptismō tactu sue mundissimā carnem regeneratum contulit aquis, ut dicit Beda. Christus etiam per doctrinam & prædicationem diffundit in nos gratiam, propter quod facta fuit super eum missio visibilis in nube lucida, cuius est spargere lumen suum, sicut est doctorum diffundere lumen doctrinę. Et ideo tunc vox patris intonuit super eum dicens: Hic est filius meus dilectus ipsum audite. Nec oportuit missionem fieri ad Christum in instanti sue conceptionis, sed tunc solum quando gratia debuit per eum in nos modis prædictis redundare.

6 Per Apostolos autem gratia erat diffundenda duplicitate, uno modo per administrationem sacramentorum. Alio modo per prædicationem eorum. Ratione primi facta fuit missio visibilis ad eos in specie flatus, Ioan. 20, ad insinuandum

Lib. I. Distinctio XVII.

dum diffusionē gratiae per eos faciendam per administrationem sacramentorum, unde tunc dictum est eis. Quorum remissis peccata remittitur eis, ut ergo denotaretur quod talis autoritas non deueniat ad eos nisi ab influxu capitatis. Christi facta est missio in specie statu a Christo procedentis, de quo tamē aut fuerit proprietate missio adhuc aliiquid diceretur. Ratione autē secundi scilicet ad denotandum diffusionem gratiae per eas faciendam per modum doctrinae facta est ad eos visibilis missio in die pentecostes in linguis igneis ut essent verbis profundi et charitate feruidi, suam & aliorum salutem zelantes, & sic pater ratio, quare in predictis facta est missio visibilis, scilicet in columba, in nube lucida, in linguis igneis, & in statu.

7 Quantum ad secundum, videlicet utrum si illae species fuerint verae res non potest fieri per certitudinem cū quæstio sit de facto. Si enim esset de possibiliitate facile esset respondere, potuit enim Spiritus sanctus apparet in vera columba, vel in sola similitudine columba, & sic de aliis. Sed quia queritur quid de facto fuerit, sufficit ad hoc dare probabiles perspicciones.

8 Est ergo notandum quod duplicitate aliquid potest dici non vera res. Vno modo quia non est aliquid in re extra, sed tantū in imaginatione. Alio modo quia licet aliquid sit in re extra, non tamen est tale quale apparet, si intelligatur quanto primo modo, sic dicendum est quod illæ species fuerint verae res extra existentes, & non solum in imaginatione sicut columba fuit vera res extra, & statu Christi super Apostolos post resurrectionem fuit verus motus acrius.

9 De linguis autem igneis mouet August. dubitatio: nem secundo lib. de trin. cap. de magnis, & 16. de parvis. Et videtur dicere quod non refert dicere quod fuerint verae res extra animam solum in imaginatione, quod arguit ex modo loquendi scripture que dicit quod apparuerit illis dispergente lingue tanquam ignis, secundum ipsum enim nomen apparitionis invenientur in scriptura sacra quandoque pro visionibus imaginariis & pro visionibus rerum extra existentibus, probabiliter tamen tenetur quod illæ lingue fuerint verae res extra animam existentes. Cuius ratio est quia ex hoc dicitur visibilis missio, quia fit sub signo visibili, sed apparitio imaginaria non fit propriè sub signo visibili, ergo tales res in quibus dicitur facta fuisse visibilis missio non fuerunt solum in imaginatione existentes.

10 Item missio visibilis sit ad manifestandū aliis quod abundans gratia est in illis ad quos fuit visibilis missio, vt dictum fuit. Sed istud non esset nisi species in qua fit missio visibilis, esset verae res extra imaginatione quam altiores possent videre, ac per hoc perpendere cui facta est missio. Si enim illa species esset solum in imaginatione illius cui fit missio altiores non possebant perpendere. Si autem esset in imaginatione affantium tum eis ficeret missio & non alti, quia eidem fit missio visibilis & inuisibilis, & sic inuisibilis missio non appareret nisi tantum illi cui fieret, quod est contra finē missione visibilis, quare oportet dicere quod illæ species fuerint verae res extra animam existentes.

11 Si autem intelligatur secundo modo, videlicet utrum illæ species fuerint verae res tales quales apparebant, ut propter colubam apparet fuisse vera columba & sic de aliis, dicendum quod videtur quibusdam probabilitate quod non, sed fuit tantum eius similitudo ostensa in aliqua materia que statim exploro mysterio in pristinam materiam est revera. Et hoc posset sic persuaderi, missio visibilis sit ad hoc ut crederat illi cui fit missio tanquam habentis mysteriorum doctrinæ & predicationis, sed magis vel saltē quod creditur ex hoc quod signum visibile est quædam similitudo ostensa in aliqua materia sicut si esset res vera qualis apparebat, verbi gratia si fuisse vera columba que apparuit super Christum quia peracto officio auolasset credidum fuisse quod casu aduenisset. Ex hoc autem quod subiecto apparet, & peracto mysterio subito disparuit magis paruit quod esset miraculum. Et quanvis vera columba potuit virtute Dei subito formari & apparere nec volare, sed subito disparere quod plus valuerit quam sola similitudo columba non bene patet. Et ideo magis debuit quod tales apparitiones fierent per rerum similitudines quam per ipsas res, & sic apparitiones bonorum

& Quæstio. IIII.

54 Angelorum sunt in corporibus que videntur humanæ & non sunt: non tamen propter hoc est aliquid mendacium, quia tales apparitiones sunt non ad ostendendum veritatem rerum que apparet, sed ad aliquid mysterium gratiæ designandum.

12 Sic in proposito non fuit falsitas nec fictio. Clarum est etiam quod vox tunc auditæ non fuit vera vox rei animalis, ut videbatur ex eius articulacione, licet fuerit versus sonus similis vocis humanæ ex determinata percussione aeris formatus.

13 Ignis autem qui apparuit super Apostolos non videtur fuisse verus ignis. Talis enim comburit nisi per maculatum impediatur, ut legitur factum de tribus pueris Dani. 3.) Ignis autem ille nihil combustus, nec in hoc dicunt facti factum fuisse miraculum.

14 Flatus in quo datus est Apostolis Spiritus sanctus post resurrectionem potuit fuisse vera res qualis tunc apparebat, forte rarer tunc non fuit propriæ missio, sed collatio cuiusdam potestatis mediata signo visibili sicut nunc in sacramentis, vnde & eundem modum seruat ecclesia in sacerdotibus ordinandis: in sacramentis autem non dicimus fieri visibilem missionem, quare &c.

15 Aliis vero videtur quod columba que apparuit super Christum baptizatum fuit vera columba. Et hoc expresse tenet Aug. in lib. de Agone Christiano ubi dicit sic, neque haec ita dicimus ut Dominum Iesum Christum dicamus verum corpus habuisse, Spiritum autem sanctum fallaciter apparuisse oculis hominum, sed ambo illa corpora esse dicimus & credimus. Et post predicta verba Augustini subdit, sicut non oportebat, ut homines falleret filius Dei, sic non oportebat, ut falleret Spiritus sanctus, sed omnipotens Deus qui uniuersam creaturam ex nihilo fabricauit non erat difficile verum corpus columba sine alias cum columbarum ministerio figurare, sicut non fuit enim difficile verum corpus in utero Mariæ sine virili femine fabricare, cum tamen in creatura corporeis & in visceribus feminis ad formandum hominem & in mundo ad formandum columbam imperio Domini voluntariis seruiret.

16 AD DVO prima argumenta pater solutio qui vult tenere primum modum. Secundum autem tenentes alium modum, dicendum est ad argumentum in oppositum & miraculum fuit quod ignis qui fedit super singulos discipulos nihil combustus.

QVÆSTIO QVARTA.

Vtrum pater sit maior filio.

Q Varro queritur utrum pater sit maior filio. Et videtur quod sic per dictum Hilarij in litera, qui dicit expresse quod pater est maior filio, licet filius non sit minor pater.

2 IN CONTRARIUM est quod dicit Athanasius in symbolo quod in hac trinitate nihil maius aut minus.

3 RESPONSO, in hac questione nulla esset disputatio nisi propter verba Hilarij que sunt inducta in arguendo. Certum est enim quod propriè loquendo pater non est maior filio, quod patet, quia secundum Aug. & veritatem in his duntaxat bonis que non sunt magna mole idem est maius est quod melius esse, sed in diuisis non est magnitudo molis, ergo ibi maius esse est melius esse, sed in diuisis nihil est altero melius eum omnino sit ibi una summa & infinita bonitas, ergo nihil est ibi maius altero.

4 Restat ergo solum exponere verba Hilarij propter quorum expositionem dicendum est, quod propriè accipiendo maioritatem pater non est maior filio ut iam probatum est, & adhuc patet ex alio, quia maior & minus sunt species vel differentiae inæqualitatis, sed inter patrem & filium est summa æqualitas secundum Athanasium in symbole, ergo inter patrem & filium non est maius & minus propriè loquendo, accipiendo autem large & impropriè maius per autoritatem originis, sic pater dicitur (licet impropriè) maior filio, quia a patre est filius licet non eccleroso, & eodem modo sicut intelligendo filius posset dici minor patre, quia caret autoritate originis in patre quem tamen pater habet in filii, hoc autem pro tanto impropriè dictum est, quia questione de inæqualitate maioris ad minus nullo modo propriè potest esse questione originis quis à quo sit, sed est questione quætitatis molis vel virtutis. Ad argumenta tripli partis patet solutio ex iam dictis.

DISTIN